

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗИНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри № ____
від « ____ » _____ 2024 р.
Завідувач кафедри Олександр РЕБРІЙ
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

*Стратегії англо-українського перекладу політичних промов
(на матеріалі політичних промов Джо Байдена)*

Виконавець:

студентка 2 курсу магістратури,
групи АМПЗ-62
Чорна Карина Сергіївна

Керівник роботи:

Мартинюк Алла Петрівна
доктор філол. наук, професор

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою: _____

кількість балів: _____

Підпис керівника _____

Кваліфікаційну магістерську роботу захищено на засіданні Екзаменаційної комісії

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2024 р.

Голова Екзаменаційної комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПОЛІТИЧНА ПРОМОВА ЯК ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ОБ'ЄКТ	6
1.1. Характеристики політичних промов як типу тексту.....	6
1.1.1. Класифікація політичних промов.....	6
1.1.2. Структурні та стилістичні характеристики англомовних політичних промов.....	9
1.1.3. Лексико-граматичні характеристики англомовних політичних промов.....	13
1.2. Способи, прийоми і трансформації відтворення англомовних політичних промов в українському перекладі.....	16
Висновки за розділом 1.....	28
РОЗДІЛ 2. ВІДТВОРЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ ДЖО БАЙДЕНА В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ	31
2.1. Особливості стилю політичних промов Джо Байдена та їх вплив на переклад.....	31
2.2. Аналіз перекладацьких рішень у промовах Джо Байдена.....	36
2.2.1. Лексико-граматичні трансформації.....	36
2.2.2. Граматичні трансформації.....	43
Висновки за розділом 2.....	48
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
SUMMARY	59

ВСТУП

Актуальність теми дослідження перекладу політичної промови обумовлена її значним впливом на сучасний політичний процес. Політичні промови є важливим інструментом комунікації, який використовується для формування громадської думки, впливу на політичні рішення та мобілізації підтримки тих чи інших ідей. В умовах демократичних суспільств політичні промови відіграють ключову роль у виборчих кампаніях, а також у формуванні і реалізації політичних стратегій.

Вивчення політичних промов допомагає розкрити, як політичні діячі конструюють свої повідомлення для досягнення конкретних цілей, які риторичні прийоми використовують для впливу на аудиторію, і як ці промови впливають на політичні та соціальні процеси. Розуміння цих аспектів є критично важливим для аналізу сучасних політичних стратегій та механізмів впливу, які мають враховуватися при перекладі.

Мета дослідження полягає у встановленні закономірностей українського перекладу англомовних політичних промов.

Завдання дослідження:

1. Дослідити та систематизувати різні типи політичних промов, визначити їх ключові ознаки та функції в контексті їх перекладу.
2. Проаналізувати структуру та стиль англомовних політичних промов, виявити їхні специфічні риси, які впливають на прийняття перекладацьких рішень.
3. Визначити особливості лексики та граматики, що використовуються в англомовних політичних текстах, і їхній вплив на сприйняття аудиторією та виклики для перекладу.
4. Описати основні методи та техніки, які застосовуються при перекладі англомовних політичних промов та їхню адаптацію до умов українського мовного середовища.

5. Дослідити особливості усного перекладу політичних промов, зокрема, специфічні прийоми, що використовуються для збереження риторичного ефекту та адекватного відтворення змісту.

6. Проаналізувати особливості стилю політичних промов Джо Байдена, виявити перекладацькі рішення, які використовуються при перекладі його промов на українську мову.

Об'єктом дослідження є українські переклади політичних промов Джо Байдена.

Предметом дослідження є лексико-граматичні та граматичні трансформації, застосовані у перекладі для відтворення ораторських прийомів Джо Байдена.

Матеріалом дослідження є 200 прикладів лексико-граматичних і граматичних трансформацій, вилучених з англо-українських перекладів політичних промов Джо Байдена, опублікованих на сайті посольства США в Україні. До аналізу включені промови, що стосуються підтримки України, Голодомору, Дня Незалежності та свободи преси.

Для досягнення мети дослідження було використано комплексну **методику**, що включає методи інформаційного пошуку, вибіркового добору для формування корпусу текстів, описовий метод для теоретичного аналізу та узагальнення, структурно-семантичний та стилістично-риторичний аналіз для вивчення мовних та риторичних особливостей промов Байдена, а також перекладацький аналіз для виявлення і способів, прийомів і трансформацій, застосованих у перекладі.

Дослідження спирається на праці українських науковців: С. Є. Максимова [22], В. І. Карабана [19], В. В. Коптілова [20], О. В. Ребрія [30] та інших. На основі праці Л. П. Науменко та А. Й. Гордєєвої «Практичний курс перекладу з англійської мови на українську» [26] було сформовано порівняльну таблицю перекладацьких трансформацій, що відображають специфіку перекладу риторичних прийомів Байдена в українському контексті.

Наукова новизна дослідження полягає в поглибленні розуміння особливостей українського перекладу англомовних політичних промов. Дослідження розширює теоретичну базу перекладознавства в аспекті перекладу політичних текстів. Результати дослідження можуть бути використані для подальшого аналізу перекладацьких стратегій у політичному дискурсі.

Практичне значення полягає в можливості застосування отриманих результатів для вдосконалення практики перекладу політичних промов, особливо у випадках, коли потрібно зберегти риторичний ефект та комунікативні цілі оригіналу. Висновки та рекомендації, що зроблені в рамках дослідження, можуть бути корисними для професійних перекладачів, викладачів перекладу, студентів філологічних факультетів, а також для лінгвістів і комунікаторів, які працюють у сфері публічних виступів та політичного дискурсу. Окрім того, матеріали дослідження можуть використовуватися у навчальних програмах для підготовки фахівців з перекладу та ораторського мистецтва.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження оприлюднені на IV студентської наукової конференції «Актуальні проблеми теорії, історії та методики навчання перекладу», яка була проведена в листопаді 2024 року. За матеріалами дипломної роботи підготована до друку стаття.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів з висновками до кожного і загальних висновків. Загальний обсяг роботи – 59 сторінок, бібліографія містить 61 використаних джерел, з яких 29 англомовних.

РОЗДІЛ 1

ПОЛІТИЧНА ПРОМОВА ЯК ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ОБ'ЄКТ

1.1. Характеристики політичних промов як типу тексту

1.1.1. Класифікація політичних промов

Політична промова – це спеціально підготовлений текст або виступ, який політичний діяч або інша публічна особа використовує для впливу на громадську думку, формування ідеологічних переконань та досягнення політичних цілей. Політичні промови можуть бути виголошені в рамках виборчих кампаній, державних святкувань, офіційних заходів, дебатів або інших публічних ситуацій [1, с. 308].

Класифікація політичних промов є важливим напрямком дослідження в рамках політичної лінгвістики. Політична комунікація, яка орієнтована на пропаганду ідей, емоційний вплив на громадян та спонукання до політичних дій, є невід'ємною частиною суспільного життя. Політична промова, як один з найпоширеніших інструментів політичної комунікації, виконує ключову роль у формуванні громадської думки та сприяє реалізації політичних цілей.

Політичні промови класифікують за різними критеріями, зокрема за характером суб'єкта, адресата, формою мови, типом мовлення, функціями, обсягом інформації та метою висловлювання [1, с. 308]. Суб'єктом політичної промови, як правило, є політичний діяч або інша публічна особа, яка має на меті вплинути на громадську думку чи політичні процеси. Адресатом політичної промови може бути як конкретний політичний суб'єкт, так і широке коло виборців. У цьому контексті важливим є розуміння різниці між індивідуальним і масовим адресатом, а також між політичними односторонніми та опонентами.

Політичні промови також розрізняються за формою мовлення – вони можуть бути як усними, так і письмовими [1, с. 309]. Усна політична промова зазвичай має більш емоційний характер і спрямована на безпосередній вплив

на аудиторію, тоді як письмова промова, така як стаття чи декларація, передбачає більш структуровану та аргументовану презентацію політичних позицій.

Тип мовлення – монологічний чи діалогічний – також є важливим критерієм класифікації [3]. Монологічні промови зазвичай використовуються під час офіційних виступів, де політик звертається до широкої аудиторії, тоді як діалогічні промови можуть включати елементи обговорення або відповіді на питання.

Функції політичної промови також різноманітні. Промови можуть бути спрямовані на інформування, переконання, мобілізацію чи демонстрацію політичної позиції [3]. В залежності від цього, змінюється і обсяг інформації, яка передається у промові: від конкретних фактів і даних до загальних ідей і закликів.

Мета висловлювання в політичній промові визначає її спрямованість – це може бути або підтримка певної політичної програми, або критика опонентів, або ж апеляція до емоцій виборців. Від мети також залежить і структура промови, її тональність та вибір мовних засобів.

Продовжуючи аналіз класифікації політичних промов, важливо звернути увагу на багатогранність цього феномену та його специфіку в контексті різних дослідницьких підходів [40, с. 160-168]. Політична промова, як один з найважливіших інструментів політичної комунікації, є потужним засобом впливу на громадську думку та поведінку мас. Її класифікація базується на численних параметрах, що дозволяє краще розуміти її природу та функціональне призначення.

Політичні промови поділяються на різні типи залежно від інтенції оратора. Г. Білавич [3] наголошує на важливості інтенційного аспекту, тобто спрямованості думок та намірів політика під час виголошення промови. За цим критерієм виділяють ритуальні, орієнтаційні та агональні промови. Ритуальні промови, як-от інавгураційні звернення або новорічні привітання, є значущими елементами політичного дискурсу, що підкреслюють

важливість певних подій або святкових дат. Вони часто охоплюють широкий спектр тем, що можуть включати економічні питання, соціальне забезпечення, наукові досягнення та інші важливі аспекти життя країни [3].

Агональні промови, за своєю сутністю, спрямовані на зіткнення та протистояння політичних ідеологій [3]. Вони є частиною політичних кампаній і передвиборчих мітингів, де оратори використовують емоційно забарвлену лексику, щоб викликати реакцію аудиторії та мобілізувати підтримку. Політичні виступи цього типу часто супроводжуються високим рівнем експресивності, що підкреслює їхній бойовий характер.

Орієнтаційні промови включають доповіді та звернення, які мають на меті інформувати або пояснювати певні події, а також давати оцінку ситуації в країні [3]. Цей тип промов часто використовується для зміцнення громадської довіри до політика або політичної партії шляхом надання детальної інформації про політичні дії та ініціативи.

Обсяг інформації в політичній промові варіюється від середнього до великого, залежно від контексту та цілей виступу. Промови на мітингах зазвичай коротші, проте більш емоційно насичені, щоб ефективно вплинути на слухачів. Великі промови, такі як політичні доповіді, мають більш розлогий характер та включають значну кількість фактів та аргументів для підтримки політичних позицій.

Мета висловлювання визначає поділ промов на інформативні, оціночні та імперативні жанри [1, с. 310]. Інформативні промови спрямовані на надання фактів та даних, оціночні – на вираження думок та суджень, тоді як імперативні промови мають на меті спонукання аудиторії до конкретних дій.

Отже, класифікація політичних промов, зважаючи на їхні функції, інтенції, характер суб'єкта та адресата, форму мовлення, тип мовлення, обсяг інформації та мету висловлювання, демонструє їхню різнобічність та складність. Вона підкреслює важливість політичних промов як інструменту впливу на суспільство та механізму реалізації політичних стратегій. Дослідження цього феномену продовжує залишатися актуальним, оскільки

політичні промови не тільки відображають, але й формують політичну реальність, впливаючи на хід політичних процесів та розвиток суспільства в цілому.

Підсумовуючи, політична промова, як частина політичної комунікації, виконує ключову роль у впливі на громадську думку і формуванні ідеологічних переконань. Вона є ретельно підготовленим виступом, спрямованим на донесення важливої інформації до аудиторії з метою впливу на її погляди.

Аналіз політичних промов за різними критеріями, такими як властивості суб'єкта та адресата, спосіб реалізації, тип мовлення, функціональне навантаження, обсяг інформації та мета висловлювання, дозволяє краще розуміти їх специфіку та ефективність. Політична промова може мати різні форми і функції, в залежності від контексту і мети, що ставиться перед оратором.

Перспективним напрямком є подальше дослідження конкретних підтипів політичних промов, таких як агітаційні та ювілейні, для виявлення додаткових параметрів, що можуть впливати на їх класифікацію і вплив. Це дозволить глибше зрозуміти механізми політичної комунікації і вдосконалити практики її застосування.

1.1.2. Структурні та стилістичні характеристики англомовних політичних промов

Політичні промови відіграють ключову роль у формуванні суспільної думки, утвердженні політичних позицій і мобілізації громадськості [21, с. 42]. Для досягнення своїх цілей промови мають специфічну структуру і стилістичні особливості, які забезпечують їхню ефективність.

Структура політичних промов зазвичай поділяється на три основні частини: введення, основну частину і висновок. Введення є критично важливим, оскільки воно встановлює тон і контекст для решти промови. В цій частині політик може використовувати емоційні або драматичні елементи

для привертання уваги слухачів. Наприклад, в промові Вінстона Черчилля «Ми будемо боротися на пляжах» (1940) введення було сильним і рішучим, що дозволило Черчиллю задати позитивний тон і мобілізувати націю під час Другої світової війни [6, с. 132].

Основна частина промови є найбільш змістовною і структурованою [6, с. 132-136]. Вона містить основні тези, аргументи та доказову базу. Політики використовують цю частину для розкриття своїх ідей, надання статистичних даних і прикладів. Наприклад, у промові Джона Ф. Кеннеді «Заповідь до нової фронтиру» (1961) основна частина була наповнена конкретними планами та досягненнями США в сфері науки та техніки, що дозволяло переконати аудиторію у важливості прогресу і інновацій. Після того, як він представив свої аргументи, він також продемонстрував, як ці досягнення можуть вплинути на життя громадян і націю загалом [6, с. 132-136].

Висновок промови часто підсумовує основні ідеї і часто містить заклик до дії або емоційне завершення. Це критична частина, яка може залишити враження і вплинути на те, як аудиторія сприймає повідомлення. Наприклад, у знаменитій промові Мартіна Лютера Кінга «Я маю мрію» (1963) висновок містив потужний емоційний заклик до рівності і прав людини, що надихнуло багатьох слухачів і стало символом боротьби за громадянські права в США [6, с. 133].

Стилістично політичні промови часто використовують риторичні прийоми, такі як метафори, риторичні питання, повторення і паралелізм для підсилення своїх аргументів і створення запам'ятовуваного враження [24, с. 160].

Наприклад, у промові Барака Обама «Так, ми можемо!» (2008), використання повторення фрази «Так, ми можемо» допомогло створити відчуття єдності та спільної мети серед його прихильників [24, с. 160]. Іншим прикладом є використання метафор і яскравих образів у промові Нельсона Мандели «Я є вільний» (1990), де він порівнював боротьбу за свободу з

довгою і важкою дорогою, що допомогло створити емоційний зв'язок із слухачами [43].

Комунікативна ситуація відіграє критичну роль у формуванні ефективності політичної промови. Залежно від контексту, політики використовують різні види вікових комунікативних баз (ВКБ), щоб встановити контакт з аудиторією та підсилити вплив своїх виступів.

Посилання до місця є одним з основних елементів, що допомагає створити відчуття особистого зв'язку з аудиторією [19]. Політики часто починають свої промови, згадуючи місце, де відбувається захід, що додає виступу локального колориту і наближає промовця до слухачів. Наприклад, Уїнстон Черчіль у своїй промові зазначав: «It is a great pleasure and a refreshing treat to me and those of my Parliamentary Ministerial colleagues... to join the School in singing Harrow Songs» [24]. Такий підхід не лише демонструє повагу до місця зустрічі, але й створює атмосферу довіри і близькості.

Посилання до ситуації, що склалася, є ще однією важливою складовою, яка допомагає ритору налаштувати аудиторію на потрібний лад [24]. Черчіль, наприклад, вказував: «Here we are gathered in academic robes to go through a ceremonial and repeat formulas associated with the giving of university degrees» [24]. Це посилання на ситуацію допомагає слухачам відчути себе частиною конкретного контексту та події, що підвищує їхню зацікавленість і зосередженість на промові.

Посилання до події також є ефективним засобом, який ритори використовують для привернення уваги аудиторії. Промовці часто вказують на важливі події або святкові моменти, щоб підкреслити значущість своєї промови. Наприклад, Черчіль у своїй промові заявляв: «We are met here today under the strong impression and impact of the historic declaration made on Saturday last by the President of the USA...» [24]. Це посилання підсилює контекстуальність виступу, вказуючи на важливість моменту і надаючи промові додаткову вагу.

Особистий погляд ритора на події і речі є ще одним важливим аспектом, який часто використовується для встановлення емоційного зв'язку з аудиторією. Політики можуть розпочинати свої промови з висловлення власного ставлення до подій, що додає особистого характеру і робить виступ більш переконливим. Черчіль, наприклад, відзначав: «It is no exaggeration to say that the future of the whole world depend upon the relation between the British Empire and the USA» [24]. Таке особисте відношення дозволяє слухачам відчувати, що промовець дійсно переживає події і має глибоке розуміння ситуації.

Підсумок попередніх подій також часто зустрічається у промовах і слугує для повторного акцентування важливих моментів або висновків. Цей елемент допомагає структурно організувати промову, підсумовувати обговорене і забезпечувати логічний перехід до нових тем. Наприклад, ритор може коротко підсумувати події, що передували його виступу, щоб підкріпити свою основну тезу і підготувати слухачів до подальшого аналізу чи обговорення.

Політичні промови часто включають комунікативні блоки, що допомагають структурно організувати текст та надати чіткість висловлюванням. Вони включають повторення основних тез, постановку завдань перед аудиторією та підсумки попередніх подій. Ці елементи сприяють ефективному донесенню повідомлення і підтримують увагу слухачів.

Повторення основних тез і постановка завдань є важливими для укріплення основних ідей промови і стимулювання аудиторії до конкретних дій. Наприклад, Джо Байден у своїй промові часто повторює ключові тези та ставить перед слухачами завдання. У його виступах можна почути: «...I shall absolutely no doubt that we shall win a complete and decisive victory over the forces of evil, and that victory itself will be only a stimulus to further efforts to conquer ourselves and to make our country as worthy in the days of peace as it is proving itself in the hours of war» [24]. Такий підхід не лише підкреслює

важливість досягнення мети, але й надає слухачам чітке розуміння наступних кроків і цілей.

Відсутність заключних комунікативних блоків у деяких промовах може бути пов'язана з тим, що автор робить підсумки впродовж всього виступу, а не тільки в кінці [24]. Дональд Трамп, наприклад, часто включає короткі підсумки і констатує факти протягом промови, що допомагає зберегти увагу і підтримувати зв'язок з аудиторією. У його виступі, як це видно на прикладі його промов, Трамп може часто говорити про досягнення та успіхи, постійно підкреслюючи їхню значимість: «We have made tremendous progress, and our results speak for themselves. Our economy is booming, jobs are being created, and America is stronger than ever before» [24]. Такий стиль виступів допомагає постійно нагадувати аудиторії про ключові моменти та підтримує позитивний настрій.

Таким чином, комунікативні блоки в політичних промовах є важливими інструментами, які допомагають організувати виступ і забезпечити ефективне донесення повідомлення до аудиторії. Використання повторень, постановка завдань і підсумкові коментарі дозволяють зробити промову більш структурованою та впливовою.

1.1.3. Лексико-граматичні характеристики англомовних політичних промов

Політичні промови, як невід'ємна частина політичного дискурсу, відіграють ключову роль у формуванні громадської думки та впливі на електорат. Вони є інструментом комунікації, що дозволяє політичним діячам донести свої ідеї, переконання та наміри до широкої аудиторії. Основною метою таких промов є досягнення політичних цілей через переконання слухачів або читачів виконати певні дії. Саме через це політичні тексти мають специфічні лексико-граматичні особливості, які відрізняють їх від інших типів публічної комунікації.

Однією з ключових особливостей англомовних політичних текстів є використання простих і зрозумілих синтаксичних конструкцій [28]. Це обумовлено бажанням зробити повідомлення доступним для широкої аудиторії, включаючи людей з різними рівнями освіти та соціального статусу.

Крім того, англомовні політичні тексти часто використовують повторення та паралелізм як стилістичні прийоми для посилення аргументації. Повторення ключових слів або фраз допомагає закріпити основну думку в свідомості слухача.

У граматичному аспекті політичні промови також характеризуються вживанням імперативних та модальних дієслів. Імперативні конструкції, такі як «Let us unite» або «Join us», слугують для безпосереднього заклику до дії, тоді як модальні дієслова, такі як «must», «should», «will», вказують на необхідність або можливість виконання певних дій. Вживання таких дієслів створює відчуття впевненості та рішучості, що є важливим для переконання аудиторії у правильності позиції промовця.

Не менш важливими є лексичні особливості англомовних політичних текстів. Політичні промови рясніють термінологією, пов'язаною з управлінням, правом, міжнародними відносинами, економікою та іншими галузями, що формують політичний контекст. Використання спеціалізованої лексики підкреслює компетентність промовця і сприяє формуванню його авторитету в очах аудиторії. Наприклад, такі слова як «sovereignty», «democracy», «sanctions», «legislation» є часто вживаними в політичних промовах і мають сильне символічне навантаження [57, с. 9-11].

Особливу увагу слід приділити вживанню евфемізмів та метафор у політичному дискурсі [57, с. 9-11]. Евфемізми використовуються для пом'якшення негативного змісту або для створення позитивного образу певних дій чи рішень. Наприклад, замість слова «war» часто використовується «conflict» або «military operation». Метафори ж допомагають промовцю створити яскраві образи, які легше запам'ятовуються

аудиторією. Наприклад, метафора «the iron curtain» стала символом політичного поділу Європи в часи холодної війни [57, с. 9-11].

З точки зору структурних особливостей, англійські політичні промови часто мають чітко визначену структуру, що включає вступ, основну частину та висновок. Вступ, як правило, спрямований на привернення уваги аудиторії, основна частина містить аргументи та докази, а висновок резюмує основні тези та включає заклик до дії. Така структура сприяє логічному розвитку думки та полегшує сприйняття інформації слухачами.

Політичні промови часто насичені емоційно забарвленою лексикою, яка надає тексту більшої виразності та впливає на сприйняття аудиторії. Вживання емоційно забарвлених слів та фраз дозволяє промовцям підкреслити важливість своїх слів і створити емоційний резонанс у слухачів. Це досягається через використання метафор, гіпербол, епітетів та інших стилістичних прийомів, що робить текст промови більш драматичним і запам'ятовуваним. Наприклад, цитата Дональда Трампа «They pleaded with me to let China continue stealing our jobs, ripping us off, and robbing our country blind...» демонструє використання сильних емоційних виразів, які привертають увагу до проблеми та викликають відповідні емоції у слухачів [41].

Паралельні конструкції також широко використовуються у політичних промовах для підкреслення важливих елементів або ідей. Вони дозволяють акцентувати увагу на певних аспектах виступу, створюючи ритмічність та логічну послідовність.

Звернення до народу за допомогою займенника «we» є ще однією характерною рисою політичних промов. Використання цього займенника дозволяє політикам показати свою єдність з народом і підкреслити спільність цілей і проблем. Це створює відчуття солідарності та об'єднання з аудиторією, що сприяє підвищенню рівня довіри до політика. Наприклад, вислів Джо Байдена «We need to make equity and justice part of what we do

every day» підкреслює спільні зусилля та відповідальність у досягненні справедливості [39].

Атрибутивні конструкції додають тексту промови динамізму та стилістичної виразності, що робить його більш цікавим і переконливим. Наприклад, такі вирази, як «a far-reaching plan», «inexhaustible source of strength», «law-abiding Americans» надають тексту конкретності та виразності, допомагаючи сформуванню чіткого уявлення про ідеї та наміри політиків.

Дослідження показують, що політичні промови особливо насичені стилістичними прийомами в передвиборчих кампаніях та під час виступів діючих президентів. Це пов'язано з тим, що в таких промовах політики прагнуть максимально залучити аудиторію, створити емоційний зв'язок та переконати слухачів у своїй позиції.

Для подальшого розвитку цієї теми доцільно дослідити, які граматичні та стилістичні трансформації застосовуються при перекладі англомовних політичних промов, а також виявити і порівняти індивідуальні особливості кожного окремого політичного діяча. Таке дослідження може надати нові інсайти в процес перекладу і допомогти розробити більш ефективні стратегії для точного відтворення оригінальних політичних текстів, зберігаючи при цьому їхню функціональність і впливовість у нових культурних і мовних контекстах.

1.2. Способи, прийоми і трансформації відтворення англомовних політичних промов в українському перекладі

Підходи до перекладу політичних текстів є важливою темою, що охоплює специфічні виклики та стратегії, які перекладачі мають враховувати під час роботи з такими текстами. Політичний дискурс, як підвид загального дискурсу, вирізняється своїми цілями, які полягають у досягненні та збереженні політичної влади. Відтак, перекладач має справу не лише з передачею змісту, але й з прагматичними та емоційними аспектами

оригінального повідомлення, що ускладнює завдання. Політичні промови відіграють важливу роль у міжнародних відносинах, формуючи суспільну думку, впливаючи на національну ідентичність та забезпечуючи підтримку певної політичної позиції. Глобалізація та постійна взаємодія між країнами створюють необхідність у якісному перекладі цих промов, що вимагає особливих технік та методів. При перекладі політичних промов перекладачі стикаються з численними викликами, такими як термінологія, культурні реалії, емоційне забарвлення тексту, що вимагає використання різних перекладацьких трансформацій, щоб забезпечити точність і адекватність передання повідомлення [3].

Перекладаючи політичні тексти, важливо враховувати різницю в культурних та національних реаліях, а також специфіку мовлення конкретних політиків. Наприклад, в англійських промовах часто використовуються фрази, які можуть мати відмінні або навіть відсутні еквіваленти в інших мовах. Перекладач повинен вміти правильно інтерпретувати ці фрази, не лише дослівно перекладаючи їх, але й знаходячи адекватні вирази у мові перекладу, що передавали б ті ж самі смисли і прагматичні функції.

Переклад політичних виступів вимагає від перекладача не тільки досконалого знання мови, але й глибокого розуміння політичних реалій і тонкощів риторики. Це передбачає розуміння того, як культура, політичний контекст і соціальні норми впливають на те, як формулюються і сприймаються політичні повідомлення. Наприклад, під час перекладу виступу, спрямованого на об'єднання громадськості, важливо зберегти ритмічну структуру, метафори та риторичні прийоми, які створюють ефект єдності та підтримки.

Існує кілька основних підходів до перекладу політичних виступів. Одним із них є динамічний еквівалент, який спрямований на передачу сенсу і впливу оригінального тексту, навіть якщо це вимагає від перекладача відступити від дослівного перекладу. Такий підхід дозволяє зберегти

емоційний заряд та риторичний вплив промови, адаптуючи текст до культурних та лінгвістичних особливостей аудиторії [21, с. 42-43].

Інший підхід – формальний еквівалент, який виражається в точному відтворенні змісту, форми та структури оригінального тексту. Цей метод особливо корисний, коли важливо зберегти правову чи дипломатичну точність висловлювань або коли аудиторія вимагає дослівного перекладу для повного розуміння. У політичному контексті цей підхід може застосовуватися під час перекладу міжнародних угод, законодавчих актів або офіційних заяв, де точність є критичною [21, с. 42-43].

Крім того, важливим аспектом перекладу політичних виступів є врахування тональності та стилю мови. Політичні промови можуть варіюватися від офіційних і формальних до емоційно насичених і мотиваційних. Зокрема, під час перекладу емоційних звернень до нації важливо зберегти ритмічність і стиль промови, щоб підтримати той самий рівень впливу та натхнення, що й в оригіналі. Це вимагає використання риторичних прийомів, а саме, повторів та риторичних запитання, які сприяють створенню відповідного настрою та сприйняття аудиторією [21, с. 42-43].

Етичні аспекти перекладу також відіграють важливу роль у перекладі політичних виступів. Перекладачі мають дотримуватися етичних принципів, таких як нейтральність і точність, не допускаючи особистих переконань або політичних поглядів впливати на переклад. Це особливо важливо в політичних контекстах, де навіть незначна зміна тональності або змісту може мати серйозні наслідки [21, с. 42-43].

Окрім цього, варто зосередитися на когерентності та зв'язності перекладу. Політичні виступи часто характеризуються використанням складних синтаксичних конструкцій, які можуть містити численні підрядні речення, повтори та інші риторичні прийоми. Завдання перекладача полягає в тому, щоб зберегти ці елементи в перекладі, одночасно забезпечуючи його зрозумілість і зв'язність для аудиторії. Це вимагає не тільки досконалого

знання граматики і стилістики обох мов, але й здатності швидко аналізувати та реконструювати текст, що часто є важким завданням в умовах обмеженого часу [21, с. 42-43].

Дослідники зазначають, що при перекладі англомовних політичних промов на українську мову найбільш поширеними є трансформації калькування, транслітерації/транскрибування та конкретизації. Менш поширеними, але все ж важливими, є антонімічний переклад, експлікація та генералізація [7].

Аналіз перекладацьких трансформацій англомовних політичних текстів показує, що однією з найпоширеніших є лексична трансформація калькування [7]. Калькування дозволяє максимально точно передати структуру та характерні риси оригінальних лексичних одиниць, зберігаючи їхній зміст і стиль [7]. Наприклад, переклад вислову «Yes, some fully vaccinated people will still test positive» як «Так, деякі повністю вакциновані люди все ще можуть мати позитивний тест» відображає особливості англійської граматики та лексики, зберігаючи при цьому точність та зміст [7].

Другим за частотою використання є прийом транслітерації та транскрибування. Ці методи часто використовуються для передачі власних імен та географічних назв, які не мають прямих еквівалентів у мові перекладу. Транслітерація зберігає графічну форму слова, тоді як транскрибування передає його звукову форму. Наприклад, імена та назви у промові Джорджа Буша: «Barbara and I are just delighted to be here...» перекладаються шляхом поєднання цих методів, забезпечуючи адекватне сприйняття тексту аудиторією перекладу [7, с. 29].

Застосування цих прийомів пов'язано з тим, що денотати, що позначають лексичні одиниці в обох мовах, часто співпадають, а також з тим, що український політичний дискурс значною мірою використовує запозичення з англійської мови.

Крім того, транслітерація та транскрибування часто використовуються при передачі специфічної політичної термінології, імен власних та назв

організацій, що мають загальноприйняті запозичені форми в українській мові. Це дозволяє зберегти аутентичність і впізнаваність імен і термінів, що є важливим для адекватного сприйняття аудиторією.

Одним із методів перекладу політичних промов є генералізація, яка передбачає заміну вузького значення слова або фрази у вихідному тексті на більш загальне поняття у тексті перекладу. Цей метод дозволяє уникнути складних для розуміння термінів та виразів, які можуть не мати прямих еквівалентів у мові перекладу. Наприклад, фраза «the tug of tribalism» у промові політика може бути перекладена як «жага до фанатичної приналежності до свого суспільства», що розширює розуміння поняття та робить його зрозумілішим для ширшої аудиторії.

Генералізація особливо корисна у випадках, коли потрібно уникнути використання складних або специфічних термінів, які можуть бути не зрозумілі аудиторії іншої культури [26, с. 32]. Наприклад: “The New Deal helped America recover from the Great Depression and transformed the economy” (Franklin D. Roosevelt) [59] – “Новий курс допоміг Америці вийти з економічної кризи та змінив економіку” (Франклін Д. Рузвельт). У цьому випадку, термін “Great Depression” перекладається як “економічна криза”, що є більш узагальненим поняттям, але все ще передає основний зміст.

Особливим випадком генералізації є так звана “омонімізація” – використання в мові перекладу слова, яке має кілька значень, що дозволяє передати кілька смислів оригіналу в одному слові. Це може бути особливо корисним у випадках, коли перекладний текст повинен бути стислим, але зберігати основну інформацію [26, с.33].

Конкретизація – це протилежний до генералізації метод, коли широке значення замінюється на більш конкретне у мові перекладу. Цей метод використовується, щоб підкреслити певні деталі, важливі для сприйняття тексту аудиторією. Наприклад, у промові Терези Мей фраза «It was here, more than anywhere else, that the Renaissance began» була перекладена як «Саме у Венеції, як ніде інше, почалося Відродження», що підкреслює конкретне

місце події, додаючи емоційного забарвлення та роблячи текст перекладу більш насиченим і точним [26, с. 33].

Трансформація конкретизації застосовується для того, щоб уточнити або деталізувати значення, яке вимагає контекстуального уточнення в українській мові [26, с. 33].

Наприклад, у фразі «I want to thank the bipartisan group of senators for working together and the committee chairs for raising their ideas and concerns with me» словосполучення «raising their ideas and concerns» перекладається як «висловили мені свої ідеї та занепокоєння» [59]. Такий переклад є результатом конкретизації, де дієслово «raise» було замінено на «висловлювати», що краще відповідає нормам української мови [10].

Також конкретизація часто використовується при перекладі дієслів на зразок «to tell», «to speak», «to say», які мають широке значення в англійській мові і потребують уточнення при перекладі. Наприклад, у реченні «You've heard me say it before: We're the United States of America» дієслово «say» перекладається як «заявляти», що точніше відображає контекст в українському перекладі [21].

Антонімічний переклад, ще один вид лексичних трансформацій, полягає в передачі значення оригінального слова або виразу через використання слова з протилежним значенням, часто з додаванням заперечення. Цей прийом зазвичай застосовується, коли в мові перекладу існує вираз, який більш природно або зручно передає значення оригіналу у зворотному вигляді.

Антонімічний переклад і генералізація використовуються, коли необхідно передати значення, яке в українській мові може мати інше забарвлення або потребує більш абстрактного підходу [7, с. 30]. Наприклад, у реченні «I might point out that I used to always kid him he was from a soft coal country; I was from a hard coal country» переклад термінів «soft coal» та «hard coal» враховує американський контекст, де «soft coal» означає «антрацити», а «hard coal» – «кам'яне вугілля».

Варто зазначити, що переклад англомовних політичних текстів потребує глибокого розуміння не лише лексико-граматичних, а й культурних особливостей. Наприклад, у Європі термін «hard coal» використовується для позначення антрацитів, що протилежно американському використанню, де «hard coal» означає «кам'яне вугілля». Це демонструє, як важливо враховувати культурно специфічні значення, щоб забезпечити точність перекладу.

Незважаючи на очевидну важливість точного перекладу лексики, успішний переклад політичного тексту залежить не тільки від правильної передачі змісту, але й від збереження стилістичних особливостей оригіналу. В цьому контексті, важливу роль відіграє компенсація, що дозволяє передати ті елементи тексту, які втрачаються в процесі перекладу, за допомогою інших мовних засобів. Наприклад, якщо якийсь риторичний прийом неможливо передати безпосередньо, перекладач може компенсувати цю втрату, використовуючи інші стилістичні або риторичні прийоми, які забезпечують схожий емоційний та прагматичний вплив на аудиторію.

Ще одним аспектом є адаптація, яка використовується для перекладу реалій, що є специфічними для однієї культури та можуть бути незрозумілими для іншої. Адаптація дозволяє перекладачу змінити текст таким чином, щоб він став більш зрозумілим для цільової аудиторії, зберігаючи при цьому основний зміст і намір оригіналу. Це особливо важливо в політичних текстах, де культурний контекст відіграє ключову роль.

Описовий переклад є ще однією важливою трансформацією, що застосовується у політичних текстах для уникнення можливих хибних інтерпретацій [28, с. 9]. Наприклад, фраза «children in school» перекладається як «діти, які ходять до школи», а не дослівно «діти в школі», щоб уникнути неоднозначності щодо того, що діти знаходяться саме в школі на момент мовлення.

Описовий переклад є надзвичайно важливою технікою в умовах, коли в мові перекладу немає прямих еквівалентів для певних термінів або понять. Використовуючи цей метод, перекладач створює пояснення або опис, які дозволяють зберегти суть і зміст оригінального виразу. У прикладі з промовою, де йшлося про “nor’easter” — явище, яке не має прямого українського аналога, було використано описовий переклад, щоб забезпечити розуміння контексту: «ураган зі снігом». Це надає читачеві або слухачеві чітке уявлення про те, що таке “nor’easter”, зважаючи на його особливості та вплив на кліматичні умови [60].

Ще одним прикладом перекладацької техніки, що часто застосовується у політичних промовах, є емпатична заміна. Цей метод полягає у використанні експресивніших або стилістично виразніших мовних одиниць у перекладі для підсилення емоційного забарвлення тексту. Наприклад, у промові політика може використовуватися слово “crisis” для опису економічної ситуації. В українському перекладі слово “криза” може бути замінене на “катастрофа” або “колапс”, щоб підкреслити серйозність ситуації, залежно від контексту та бажаного емоційного впливу на аудиторію. Такий підхід дозволяє зберегти інтенсивність оригінального тексту і забезпечити його емоційний резонанс з аудиторією [28].

Насамкінець, переклад політичних промов включає в себе також культурні адаптації. Ця техніка передбачає зміну або заміну культурних реалій вихідної мови на еквівалентні або схожі поняття, що існують у культурі мови перекладу. Політичні промови часто містять посилання на конкретні культурні, історичні або соціальні контексти, які можуть бути не зрозумілими аудиторії іншої культури. Наприклад, у випадку, коли американський політик згадує “Fourth of July”, що є національним святом в США, перекладач може використати пояснення або заміну на свято, що має схоже значення для української аудиторії, наприклад, «День Незалежності» [59].

Адаптація є важливою технікою перекладу, особливо при роботі з ідіоматичними виразами або культурно специфічними фразами, які не мають прямих еквівалентів у мові перекладу. Ідіоматичні вирази, як-от “locker room talk” у виступі Дональда Трампа, часто мають приховані значення, які не можна передати за допомогою дослівного перекладу. Замість цього перекладачі повинні обирати фрази, що мають подібну емоційну або культурну конотацію в мові перекладу. У даному випадку перекладач використав вираз «пусті балачки за кавою», який у відповідному контексті відображає значення «locker room talk» — несерйозні, неформальні розмови.

Окрім ідіом та реалій, інший важливий аспект політичного перекладу — це суб'єктивна інтерпретація культурних маркерів. Політичні промови часто включають символи, метафори або історичні відсилання, які можуть бути зрозумілими лише аудиторії, знайомій з певним культурним або історичним контекстом. Наприклад, посилання на конкретні події, як-от “Pearl Harbor” або “Renaissance”, можуть мати потужний емоційний резонанс для однієї аудиторії, але залишатися незначущими для іншої. Перекладачі повинні вирішувати, чи необхідно адаптувати ці посилання для того, щоб забезпечити зрозумілість і зберегти емоційний ефект [59].

Крім того, емоційний тон і риторика мають велике значення у політичних промовах. Політичні лідери часто використовують риторичні прийоми, такі як повторення, анафора або емоційні звернення, щоб підсилити свої повідомлення. При перекладі важливо зберегти ці риторичні фігури, щоб не втратити їх впливу. Наприклад, у промові політика може використовуватися анафора: «We will fight for freedom, we will fight for justice, we will fight for peace.»[52] При перекладі необхідно зберегти структуру повторення, щоб підсилити переконливість висловлювання: «Ми будемо боротися за свободу, ми будемо боротися за справедливість, ми будемо боротися за мир.» [43]

Розглянемо інший приклад перекладацької трансформації – заперечної конструкції. В реченні «No President has ever said those words from this podium

... and it's about time» [57] заперечна частка «но» передається українським означальним займенником «жоден», а стверджувальна дієслівна конструкція з дієсловом «say» у часі Present Perfect перекладається заперечною конструкцією «не казав» [44]. Це пояснюється тим, що в англійській мові використання заперечної частки «но» не потребує додаткових заперечних конструкцій, тоді як в українській мові для повного відображення заперечення необхідно використовувати заперечну конструкцію.

Ще однією ключовою технікою є експлікація, що передбачає додавання пояснень у перекладі для тих елементів, які можуть бути незрозумілими або двозначними для цільової аудиторії. Наприклад, якщо політичний лідер говорить про «checks and balances», перекладач може додати пояснення про те, що це система стримувань і противаг у державному управлінні, яка забезпечує розподіл влади між різними гілками. Такий підхід допомагає уникнути непорозумінь і забезпечити точне сприйняття змісту промови.

У реченні «It's time to grow the economy from the bottom up and **middle out**» термін «middle out», який дослівно перекладається як «зсередини назовні», у політичному контексті має значення «збільшувати розміри та робити акцент на середньому класі» [32]. Таким чином, використання експлікації дозволяє адаптувати зміст, щоб зберегти точність і відповідність контексту.

Окрім цього, часто застосовується антонімічний переклад, коли слово чи фраза замінюється на антонім з додаванням або видаленням заперечення. Це дозволяє зберегти стилістичні особливості та логіку вихідного тексту. Наприклад, фраза «the will of its defenders did not waver» може бути перекладена як «воля його захисників вистояла», що зберігає силу вислову та його емоційний вплив [28].

Додавання – ще один метод, який використовується для надання тексту перекладу більшої конкретики та адаптації до культурних особливостей аудиторії.

Одним із підходів до перекладу політичних текстів є дослівний переклад. Цей підхід може бути ефективним, коли структура речень вихідного тексту співпадає зі структурою мови перекладу, і коли перекладач має змогу зберегти оригінальний порядок слів. Наприклад, в перекладі фрази «Thank you for your presence here today – a historic gesture that speaks to the power of reconciliation and the alliance between the American and Japanese peoples; a reminder that even the deepest wounds of war can give way to friendship and lasting peace» на українську мову, дослівний переклад дозволяє зберегти і значення, і прагматичний заряд, залишаючи структуру оригінального речення майже незмінною: «Дякую за вашу сьогоднішню присутність тут - це історичний жест, який говорить про силу примирення та союз між американським та японським народами; нагадування про те, що навіть найглибші рани війни можуть дати шлях дружбі та міцному миру.» [59]

Однак, далеко не завжди дослівний переклад є найкращим варіантом. Часто політичні тексти насичені національно специфічними реаліями, які потребують адаптації. Використання перекладацьких трансформацій, таких як перестановка, заміна, додавання або пропущення, стає необхідним для збереження оригінальної функції повідомлення. Наприклад, якщо у вихідному тексті вживається англійський ідіом, який не має прямого відповідника в українській мові, перекладач повинен знайти інший ідіом або вираз, який би передавав той самий смисл, зберігаючи емоційний та прагматичний заряд тексту [59].

Комплексний підхід до перекладу політичних текстів, що поєднує дослівний переклад із перекладацькими трансформаціями, дозволяє забезпечити найбільш адекватну передачу всіх аспектів вихідного тексту. Цей підхід вимагає від перекладача глибокого розуміння обох мов і культур, а також знання політичного контексту, в якому було створено текст. Це також включає адаптацію тексту до очікувань і знань аудиторії мови

перекладу, що може включати зміну лексики, стилістичних засобів або навіть структури речення [59].

Комплексний підхід до перекладу політичних текстів дозволяє досягти максимальної відповідності між оригінальним і перекладеним текстом, враховуючи не лише лексичні і граматичні особливості, але й стилістичні та прагматичні аспекти. Цей метод передбачає використання кількох трансформацій одночасно, забезпечуючи гнучкість і точність передачі інформації.

Наприклад, при перекладі політичних промов або заяв часто необхідно поєднувати лексичні трансформації з граматичними, щоб зберегти ритм і тон оригіналу. У промові Мітта Ромні: “Because of their diverse beliefs, Ann Hutchinson was exiled from Massachusetts Bay, Roger Williams founded Rhode Island, and two centuries later, Brigham Young set out for the West”, перекладач використовує транскрибування для передачі імен власних, таких як “Ann Hutchinson” та “Roger Williams”, та генералізацію для “Massachusetts Bay”, перетворюючи це на “Массачусетська затока”, а також адаптацію для фрази “set out for the West”, що перекладається як “вирушив на Захід”. Таке поєднання методів забезпечує точне відтворення змісту та стилю оригінального тексту [59, с. 235].

Стилістичні трансформації, такі як компенсація та адаптація, часто застосовуються у комплексі з іншими трансформаціями для досягнення більшої точності в перекладі політичних текстів. Наприклад, у промові Ньюта Гінгріча: “And I don't care what your ethnic background -- what your ideology. I don't care whether you're younger or older. I don't care whether you were born in America or you're a naturalized citizen”, перекладач використовує антонімічний переклад для виразу “I don't care” як “мені байдуже”, що в українській мові несе аналогічний емоційний заряд. Додатково, перекладач адаптує оригінальний текст, щоб він був зрозумілим і відповідним для української аудиторії, використовуючи різні стилістичні прийоми для передачі акцентів і інтонацій оригіналу [59, с. 235].

Комплексний переклад також є важливим, коли потрібно враховувати культурні особливості аудиторії. В таких випадках перекладач може використовувати декілька трансформацій для того, щоб адаптувати політичний текст до культурних реалій мови перекладу. Наприклад, при перекладі американських політичних текстів на українську мову, важливо враховувати різницю в політичних системах і історичних контекстах двох країн. Таким чином, перекладач може змінювати певні терміни або вирази, щоб зробити їх зрозумілішими для української аудиторії.

Усі вищезгадані методи і техніки перекладу є надзвичайно важливими для досягнення адекватності та точності перекладу політичних промов. Вони дозволяють зберегти зміст, емоційне забарвлення та стилістичні особливості оригінального тексту, що особливо важливо у політичному контексті, де кожне слово може мати значний вплив. Застосовуючи ці техніки, перекладачі не лише переносять слова з однієї мови в іншу, але й адаптують культурний і політичний контекст, забезпечуючи, що повідомлення буде зрозумілим і ефективним для цільової аудиторії.

Отже, комплексний підхід до перекладу політичних текстів є ефективною стратегією, яка дозволяє перекладачеві зберегти смисл, стиль і прагматичний вплив оригіналу. Поєднання різних перекладацьких трансформацій допомагає створити текст, який не лише відповідає змісту вихідного тексту, але й адаптований до мовних і культурних особливостей цільової аудиторії, що є ключовим для успішної комунікації в політичному дискурсі.

Висновки за розділом 1

Розділ 1 роботи, присвячений політичним промовам як перекладацькому об'єкту, демонструє значущість цього жанру в контексті політичної комунікації та перекладознавства.

У підрозділі 1.1. здійснено аналіз політичних промов, їхнього впливу на громадську думку та формування ідеологічних переконань. Здійснена їхня класифікація за різними критеріями, такими як характер суб'єкта та адресата, форма мовлення, тип мовлення, функції, обсяг інформації та мета висловлювання, дозволяє краще зрозуміти їхню багатогранність і складність.

Аналіз різних типів політичних промов, таких як ритуальні, орієнтаційні та агональні, підкреслює важливість інтенційного аспекту – спрямованості думок та намірів політика під час виголошення промови. Ці типи промов відрізняються як за своїми функціями, так і за стилістичними характеристиками, що впливає на вибір мовних засобів та структуру висловлювання.

Політичні промови також мають чітко визначену структуру, яка включає введення, основну частину і висновок. Ця структура забезпечує логічний розвиток думки та сприяє ефективному донесенню повідомлення до аудиторії. Стилiстично політичні промови багаті на риторичні прийоми, такі як метафори, риторичні питання, повторення і паралелізм, що дозволяє підсилити аргументацію і створити запам'ятовуване враження.

Важливим аспектом дослідження є лексико-граматичні особливості англomовних політичних текстів, які включають використання простих синтаксичних конструкцій, повторення, імперативні та модальні дієслова, термінологію, евфемізми та метафори. Ці особливості сприяють досягненню основної мети політичної промови — впливу на громадську думку та мобілізації електорату. Політичні промови зосереджені на обговоренні широкого спектра тем з метою впливу на аудиторію, що відображається у виборі лексичних і граматичних засобів. Вони вирізняються використанням простої мови, що не перевантажена складними конструкціями.

Переклад англomовних політичних промов на українську мову вимагає врахування всіх цих аспектів для збереження функціональності і впливовості тексту в нових культурних і мовних контекстах.

У підрозділі 1.2, присвяченому стратегіям перекладу політичних промов, виявлено, що якісне перекладання таких текстів є критично важливим для ефективної комунікації на міжнародному рівні. Політичні промови часто несуть у собі складну суміш термінології, культурних контекстів та емоційного забарвлення, що робить їх переклад особливо складним завданням. Для забезпечення точності та адекватності передання повідомлення перекладачі використовують різні методи і техніки.

Зокрема, генералізація як метод перекладу дозволяє спростити складні терміни або фрази, замінюючи їх на більш загальні поняття, що забезпечує легкість розуміння тексту. Інші техніки включають адаптацію культурних реалій, щоб забезпечити відповідність місцевим традиціям і сприйняттю, а також адаптацію емоційного забарвлення, щоб зберегти оригінальне впливове значення промови. Кожен з цих методів має своє місце у процесі перекладу і сприяє тому, щоб інформація передавалася так, як це було задумано автором промови.

Саме тому, переклад політичних промов є складним і багатограним процесом, що потребує не лише лексичної точності, але й глибокого розуміння культурних контекстів та емоційних нюансів. Застосування відповідних технік і методів є ключовим для досягнення ефективного і точного перекладу, що дозволяє зберегти авторське послання і досягти потрібного впливу на міжнародну аудиторію.

РОЗДІЛ 2**ВІДТВОРЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ ДЖО БАЙДЕНА
В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ****2.1. Особливості стилю політичних промов Джо Байдена та їх вплив на переклад**

Стиль політичних промов Джо Байдена є унікальним поєднанням багаторічного політичного досвіду, емпатії та щирості, які він намагається передати своїм слухачам. Його промови часто акцентують увагу на важливих соціальних питаннях, таких як расова нерівність, економічні труднощі, та глобальні виклики, з якими стикається світ. Проте, крім цього, у його виступах нерідко зустрічаються помилки й обмовки, які іноді спотворюють зміст і викликають неоднозначні реакції у громадськості.

Одна з ключових особливостей стилю Джо Байдена – це використання простих, доступних фраз, які легко розуміє широка аудиторія. Він часто звертається до «звичайних» людей, використовуючи приклади з повсякденного життя та намагається показати свою близькість до народу. Наприклад, під час своїх промов він звертається до людей, які відчувають економічні труднощі, обіцяючи підтримку та розуміння з боку уряду. Це створює у слухачів враження, що президент дійсно розуміє їхні проблеми і готовий допомогти.

Однак, незважаючи на спроби говорити просто і зрозуміло, Байден часто допускає помилки, які стають предметом критики. Наприклад, у промові, де він намагався висловити підтримку щодо расової рівності, він сказав: «Poor kids are just as bright and just as talented as white kids.» [60] Це висловлення викликало хвилю обурення, оскільки воно може бути інтерпретовано як припущення про те, що «бідні» діти автоматично не є «білими». Попри спроби президента виправити свою промову, додавши:

«...wealthy kids, black kids, Asian kids,» [60] ця обмовка вже закріпилася у свідомості громадськості.

Ці обмовки стали настільки частими, що отримали власну назву серед медіа – «байденізми». Вони є прикладом того, як людський фактор може впливати на сприйняття політика, особливо коли його слова спотворюють або підривають його основний меседж. Водночас Байден не заперечує своїх помилок, що можна вважати певним актом щирості й відкритості. Наприклад, він заявив під час дебатів із Дональдом Трампом: «I am a gaffe machine, but my God what a wonderful thing compared to a guy who can't tell the truth.» [12].

Переклад політичних промов Байдена становить певні труднощі через його схильність до обмовок і використання спонтанних висловлювань. Наприклад, фраза «Stand up, Chuck!» адресована людині, що знаходиться у інвалідному візку, потребує адаптації під час перекладу, щоб уникнути непорозуміння у іншомовній аудиторії. Перекладачам доводиться бути особливо уважними і виваженими, щоб не тільки точно передати зміст, але й зберегти відповідність між оригіналом та перекладом у таких випадках.

Розглядаючи стиль політичних промов Джо Байдена, важливо підкреслити, що його мова є віддзеркаленням прагнення бути максимально зрозумілим і наближеним до широкої аудиторії. Це проявляється у використанні простих слів, повторів та структур речень, які легко сприймаються. Така мовна стратегія має кілька важливих наслідків для перекладу, що вимагає від перекладачів збереження балансу між точністю та доступністю.

По-перше, значна кількість одно- та двоскладових слів у промовах Байдена сприяє створенню лаконічного, але потужного меседжу. Наприклад, вживання таких слів, як «know», «share», «belief», «world», дозволяє швидко передати основну ідею, не перевантажуючи слухача складними конструкціями. Це забезпечує емоційний зв'язок із аудиторією, роблячи його промови більш переконливими. Однак при перекладі виникають певні

виклики, оскільки перекладачеві доводиться шукати еквіваленти, які б відповідали цій простоті й водночас не втрачали глибини висловлювання. Наприклад, у фразі «As you all know, and they share my belief that it's both in the interest of business and labor to get this done» [48] важливо передати не тільки зміст, але й інтонацію впевненості й рівності, що відчувається у словах Байдена.

По-друге, лексичні та стилістичні повтори є важливим аспектом стилю Байдена. Використання анафор («America is back. America is back. Diplomacy is back at the center of our foreign policy») або інших форм повтору підкреслює ключові моменти промов, дозволяючи аудиторії легко їх запам'ятати та зрозуміти важливість. Це не тільки підсилює ритмічність виступів, але й надає емоційного відтінку. Перекладачам, у цьому випадку, важливо зберегти оригінальну ритмічність і повторюваність, що вимагає глибокого розуміння стилістичних прийомів, використовуваних Байденом. Наприклад, у реченні «Much to repair. Much to restore. Much to heal. Much to build. And much to gain» [48] повторення одного й того ж початку речення додає драматичності та урочистості, що має бути збережено при перекладі.

Третя особливість промов Байдена – це переважання простих речень або поєднання кількох простих речень. Простота мовлення допомагає досягти зрозумілості та прямоти, що є важливими для політичного дискурсу. Фрази на зразок «It works. It's free» або «The virus is on the run, and America is coming back» [48] передають чіткий, недвозначний меседж, який легко зрозуміти без додаткових пояснень. Це підсилює ефективність комунікації, роблячи її доступною для широкого кола слухачів. Проте, перекладаючи такі речення іншими мовами, перекладачам потрібно зберегти цю простоту, щоб не втратити безпосередність і легкість сприйняття, які надають особливу силу виступам Байдена.

Стиль політичних промов Джо Байдена, зокрема його використання різноманітних риторичних засобів, безумовно, впливає на переклад його виступів, створюючи певні виклики та можливості для перекладачів.

Однією з характерних особливостей його стилю є часте використання якісно-означальних прислівників та прислівників ступеня й фокусу. Ці елементи додають глибини та акцентують емоційність у промовах Байдена. Наприклад, фраза «And I'm deeply gratified that, as an Alliance, we adopted a far-reaching plan» [44] містить слово «deeply», що підсилює емоційний відтінок вдячності. При перекладі важливо зберегти цю інтенсивність, щоб повною мірою передати настрої та емоції оратора. Такі прислівники часто використовуються для створення емоційного зв'язку з аудиторією, і перекладачі повинні ретельно підбирати еквіваленти, які б відтворювали цю емоційність і не втрачали силу впливу.

Важливим елементом стилю Байдена є також його схильність до використання колективних займенників, таких як «we» (ми), що підкреслює єдність та солідарність. Наприклад, «We need to make equity and justice part of what we do every day» [12] – тут Байден акцентує на спільних зусиллях і відповідальності. Використання займенника «we» у його промовах робить його повідомлення більш інклюзивним та об'єднуючим. Це створює відчуття спільної мети і служіння, що дуже важливо для політичного дискурсу. Перекладачам важливо зберегти цей колективний тон, щоб передати той самий меседж єдності та спільності.

Крім того, Джо Байден часто використовує звертання до аудиторії, такі як «Folks» або «You», що додає його промовам неформальності та дружельюбності. Це створює відчуття, що він звертається до кожного індивідуально, підсилюючи взаємодію з аудиторією. Наприклад, «Folks, it turns out capitalism is alive and very well» [42] використовує слово «Folks» для встановлення близького контакту зі слухачами. У таких випадках перекладачі повинні уважно вибирати слова, які б передавали цю дружельюбність і доступність.

Цікаво, що, незважаючи на простоту мови, аналіз читабельності промов Байдена показує, що вони можуть бути складними для розуміння. Наприклад, в таких реченнях, як «Uniting to fight the common foes we face: anger,

resentment, hatred. Extremism, lawlessness, violence. Disease, joblessness, hopelessness» [58], використання складних або рідковживаних слів надає промова «великовагового» відтінку. Це створює певний когнітивний дисонанс: з одного боку, мова Байдена проста та доступна, з іншого – він використовує лексику, яка може бути незрозумілою без належного контексту. Перекладачам необхідно знайти баланс між збереженням цієї простоти та точністю передачі змісту, щоб промови залишалися доступними для іншомовної аудиторії

Ще однією характеристикою стилю Байдена є його схильність до частого використання прийменників, які не завжди є необхідними. Наприклад, в його інавгураційній промові він часто використовує слово «just», яке не виконує жодної конкретної функції, але додає певної невимушеності або підкреслює важливість сказаного. У перекладі такі слова можуть втратити свій стилістичний ефект, якщо їх не адаптувати належним чином. Це ставить перед перекладачами завдання збереження цих тонких стилістичних відтінків, які додають промова Байдена унікальності.

Використання Байденем займенника «we» замість «I» є ще однією ключовою рисою його виступів. Це підкреслює його прагнення до об'єднання нації та створення відчуття спільності й колективної відповідальності. У такий спосіб він намагається зобразити себе не як окремого лідера, а як частину великої команди, яка працює на благо всіх громадян. Це дуже важливий елемент його політичного послання, який перекладачі повинні зберегти, щоб промови зберегли свій первісний зміст та емоційний заряд.

Варто зазначити, що, хоча стиль Байдена може здаватися не зовсім витонченим або навіть грубуватим у деяких аспектах, його підхід є дуже ефективним у досягненні його політичних цілей. Він використовує просту мову, щоб досягти аудиторії, створює емоційні зв'язки через повтори та наголошення на спільних цінностях, і використовує ритмічні та інтонаційні засоби для посилення впливу своїх промов.

Таким чином, стиль політичних промов Джо Байдена, хоч і здається простим на перший погляд, має глибоку складність, що вимагає уважного підходу під час перекладу. Перекладачі повинні враховувати всі ці аспекти, щоб передати не тільки зміст, але й атмосферу, тон і наміри оратора. Зрештою, ефективний переклад має зберігати всі нюанси оригінального виступу, щоб створити у слухачів відчуття, що воничують голос самого Байдена, навіть якщо це голос іншою мовою.

2.2. Аналіз перекладацьких рішень у промовах Джо Байдена

2.2.1. Лексико-граматичні трансформації

Як було встановлено, промови американського президента Джо Байдена вирізняються характерними лексичними, граматичними та стилістичними особливостями, що робить їх цікавим об'єктом для аналізу перекладацьких стратегій. Важливість таких промов зумовлена не лише їхнім змістом, а й тим, як вони формують політичний дискурс та впливають на міжнародну політику.

Аналіз перекладацьких трансформацій у промовах Джо Байдена та їхніх українських відповідниках показує різноманітні підходи, що використовуються для збереження змісту та стилю оригінальних текстів під час перекладу. Процес перекладу потребує адаптації певних конструкцій, фразеології та стилістичних особливостей, що змушує перекладачів застосовувати різні перекладацькі трансформації. На основі проведеного аналізу було виявлено такі лексико-граматичні трансформації: калькування (18,97%), варіантний відповідник (10,34%), конкретизація (1,72%), контекстуальна заміна (15 %), антонімічний переклад (6,9%); див. Рис. 2

Рис. 2.1. Відсоткові співвідношення лексико-граматичних трансформацій

За нашими даними, найчастішим перекладацьким рішенням є **калькування**, яке полягає в буквальному перекладі елементів оригінального тексту без значної зміни їхньої структури чи змісту. Це свідчить про те, що український переклад зберігає оригінальний зміст та форму, де це можливо, з мінімальною адаптацією до мовних норм української. Калькування дозволяє максимально близько передати структуру та внутрішні характеристики лексичних одиниць, зберігаючи при цьому їхню семантику та стилістику. Наприклад:

«Countless families and friends left behind with **unrelenting grief** and guilt, anger and frustration» [10].

«Незліченні сім'ї та друзі залишили позаду **невгамовне горе** і провину, гнів та розчарування» [45].

У наведеному вище прикладі словосполучення «unrelenting grief» передається прямим перекладом (калькою), що і дозволяє зберегти його оригінальну структуру.

Наступний приклад репрезентує калькування сурядного словосполучення:

«This morning, I spoke with President Zelenskyu to discuss Russia's **brutal and ongoing war** against Ukraine» [50]

«Сьогодні вранці я провів бесіду з Президентом Зеленським, щоб обговорити **жорстоку триваючу війну** Росії проти України» [43].

У перекладі сполучник не відтворено, а атрибути іменника перекладені прямими відповідниками.

У наступному подібному прикладі сполучник відтворено:

«That's why we're providing more resources than ever to support **digital and physical security** training for journalists – because no reporter should fear for his or her life because of the work they do» [54].

«Саме тому ми надаємо більше ресурсів, ніж будь-коли, на підтримку тренінгів з **цифрової та фізичної безпеки** для журналістів – адже жоден репортер не повинен боятися за своє життя через роботу, яку він виконує» [11].

Приклад, представлений нижче, ілюструє калькування складного слова:

«It is no exaggeration to say that the hopes of **freedom-loving** people the world over are with you» [47].

«Я, дійсно, не перебільшую, коли кажу, що всі **волелюбні** народи світу вас підтримують» [33].

Основи складного слова «freedom-loving» передані калькуванням, результатом чого є українське складне слово «freedom – воля + love – любити = волелюбні», адаптоване до норм української граматики і узгоджене з іменником «народи».

Калькування доволі часто поєднується зі зміною порядку слів, який також називають **пермутацією**. Наприклад:

«Today, the people of Ukraine are once more marking their Independence Day, while suffering the all-out assault of **Putin's craven war** for land and power» [50].

«Сьогодні народ України знову відзначає свій День Незалежності, зазнаючи повномасштабного нападу **боягузливої війни Путіна** за землю та владу» [41].

Ще одним типовим поєднанням трансформацій є калькування і додавання, яке є елементом **описового / пояснювального перекладу**. Наприклад:

«I will announce another delivery of **critical equipment**, including artillery ammunition, anti-armor systems, and air surveillance radars to help protect the Ukrainian people from aerial bombardments» [55].

«Я оголошу про чергову поставку **критично важливого обладнання**, включаючи артилерійські боєприпаси, протитанкові системи та радары повітряного спостереження, щоб допомогти захистити український народ від нападів з повітря» [42].

Відтворюючи прикметник «critical», перекладач застосовує його відповідник «важливий», означуючи його прислівником «критично», що точно передає смисл оригіналу.

У якості альтернативи калькуванню, перекладачі вдаються до вживання **варіантного відповідника**, який є другою за частотою стратегією перекладу. Ця стратегія передбачає пошук еквівалентів, що зберігають сенс оригіналу, але більше відповідають мовним і культурним нормам мови перекладу. Вона є необхідною, коли прямий переклад не передає точного змісту або звучить неприродно в українській мові. Наприклад:

«I just spoke with President Zelensky and shared with him that my Administration is **authorizing** an additional \$800 million in weapons, ammunition, and other security assistance to Ukraine» [50].

«Я щойно розмовляв з Президентом Зеленським і повідомив йому, що моя адміністрація **санкціонує** додаткові 800 мільйонів доларів США на зброю, боєприпаси та іншу безпекову допомогу Україні» [41].

Тут перекладач використовує більш точний варіант «санкціонує» замість дослівного «дозволяє», який краще відповідає українському дипломатичному контексту.

Вибір варіативного відповідника, коли перекладач використовує найбільш підходящий варіант для передачі значення оригіналу, можна спостерігати і в перекладі наступного речення:

«The United States worked closely with our Allies and partners around the world **to drive this vote** because Russia is committing gross and systemic violations of human rights» [58].

«Сполучені Штати тісно співпрацювали з нашими союзниками та партнерами в усьому світі, щоб **провести це голосування**, оскільки Росія здійснює грубі та системні порушення прав людини» [41].

У цьому випадку «drive this vote» перекладено як «провести це голосування», що краще відповідає українському дипломатичному стилю.

Прикладом використання варіативного відповідника є і представлений нижче переклад:

«In the 21st century, nations cannot — and we cannot allow them **to redraw borders** by force» [58].

«В ХХІ столітті країни не можуть – ми не можемо їм дозволити **перекроювати кордони** силою» [41].

Тут обраний варіант «перекроювати кордони» замість дослівного перекладу «перемальовувати кордони», забезпечує збереження оригінального змісту та водночас адаптує його до українського контексту.

«And that you have a **free, prosperous, democratic society** because your people are so brave» [59].

«І щоб у вас було **вільне, заможне, демократичне суспільство**, тому що ваш народ такий мужній» [41].

У наведеному прикладі варіантний відповідник «заможне» замість «процвітаюче» дозволяє зберегти позитивний емоційний тон і адаптувати вислів до українського контексту. Цей метод часто використовують для передачі особливих культурних чи емоційних нюансів, які можуть бути не очевидні при дослівному перекладі.

У проаналізованих прикладах зустрічається і **конкретизація**.
Наприклад:

«Russian troops must **leave**» [57].

«Російські військові повинні **повернутися додому**» [41].

Продовжуючи аналіз перекладацьких рішень у промовах Джо Байдена, варто звернути увагу на використання **контекстуальної заміни**. Цей метод полягає в адаптації перекладу до контексту, часто шляхом заміни певних виразів або конструкцій на ті, що краще передають зміст у конкретній ситуації. Перекладачам важливо враховувати не тільки слова, але й зміст, який вони несуть у певному контексті.

Контекстуальна заміна допомагає адаптувати текст до культурних та мовних особливостей аудиторії, передаючи смисловий зміст у формі, що є зрозумілою для цільової аудиторії. Наприклад:

Good evening, my *fellow Americans* [44].

Добрий вечір, мої *дорогі американці* [10].

Тут використано контекстуальну заміну, де «fellow Americans» перекладається не буквально – «співвітчизники американці», а за допомогою контекстуальної заміни «мої дорогі американці», що надає тексту емоційного забарвлення, близького українському читачеві.

Особливим випадком контекстуальної заміни є переклад фразеологізму стилістично нейтральним словом. Це має місце у випадках, коли оригінал містить метафоричні чи емоційні конструкції, які не відповідають стилістичним нормам мови перекладу. У таких випадках переклад набуває більш логічного звучання. Наприклад:

«Just as we are in the midst of a dark winter of this pandemic, as cases, hospitalizations, and deaths **spike at record levels**, there is real pain overwhelming the real economy» [44].

«Подібно до того, як ми перебуваємо врозпал темної зими цієї пандемії, коли випадки госпіталізацій та смертності **зростають на рекордному рівні**, реальна економіка переборює справжній біль» [10].

Не можна оминати і такий вияв контекстуальної заміни як стилістична трансформація експресивації, тобто переклад стилістично нейтрального виразу стилістично маркованим [58, с. 32].

«No one should mistake saber rattling and **bombast for strength**» [47].

«Нікому не слід помилково сприймати брязкання зброєю та **напиндюченість за прояв сили**» [12].

Це додає емоційного забарвлення тексту, підкреслюючи критичне ставлення до дій, описаних у реченні.

Іншим цікавим випадком контекстуальної заміни є заміна фразеологізмів або сталих виразів англійської мови на їхні відповідники в українській мові. Це особливо важливо для збереження стилістичної єдності тексту. Наприклад:

«And unity is not some **pie in the sky dream**, it's a practical step to getting the things we have to get done as a country done together» [47].

«І єдність - це не **якась лелека у небі**, це практичний крок до того, щоб досягти того, що ми маємо зробити як країна» [12].

Зроблений аналіз демонструє значну різноманітність перекладацьких стратегій, необхідних для досягнення еквівалентності між оригінальними англійськими текстами та їхніми українськими відповідниками. Перекладачі активно адаптують тексти, враховуючи культурні, мовні та стилістичні особливості кожної з мов, а також реалії аудиторії, для якої призначено переклад.

Аналіз перекладу також виявив, що для точного відображення сенсу промов Байдена перекладачі часто використовують адаптації. Наприклад, англійське «middle out» (зсередини назовні) у політичному контексті може бути перекладене як «знизу догори», що краще відображає значення термін в українському контексті.

Також значущим є **антонімічний переклад**, коли оригінальний вираз замінюється на протилежний за значенням, зберігаючи при цьому загальний зміст, що робить фразу лаконічною. Наприклад:

«But the people of Ukraine **have refused to break**» перекладено як «Але народ України не зламався» [34]. Цей підхід дозволяє максимально точно передати перелік дій, зберігаючи структуру оригіналу, але в той же час забезпечуючи зрозумілість і чіткість для українського читача.

Аналіз перекладацьких трансформацій у промовах Джо Байдена демонструє важливість комплексного підходу до перекладу політичних текстів. Виявлені стратегії, такі як калькування, вибір варіативних відповідників, контекстуальні заміни свідчать про те, що переклад політичних промов вимагає не тільки точності, але й врахування культурних та мовних особливостей цільової аудиторії.

Зокрема, калькування, яке є найчастіше використовуваним методом, вказує на бажання зберегти оригінальну структуру та значення тексту там, де це можливо. Водночас варіативні відповідники дозволяють гнучко адаптувати текст до реалій української мови, що є необхідним у дипломатичному та політичному контекстах.

Цей аналіз також показує, що перекладачі стикаються з численними викликами, особливо коли йдеться про складну лексику, ідіоми чи синтаксичні конструкції. Застосування різноманітних перекладацьких трансформацій, таких як контекстуальна заміна та антонімічний переклад, забезпечує адекватну передачу не лише змісту, але й стилістичних та емоційних аспектів промов.

2.2.2. Граматичні трансформації

Однією з характерних рис промов Байдена є чіткість побудови речень і формальний стиль, з переважанням простих конструкцій. Незважаючи на це, в його промовах часто зустрічаються модальні дієслова, інфінітивні конструкції та тривалі часові форми, такі як теперішній тривалий час (The Present Continuous Tense) і минулий тривалий час (The Past Continuous Tense). Це створює певні труднощі при перекладі, адже потрібно не лише знайти

відповідні граматичні конструкції в українській мові, а й зберегти змістову та емоційну точність.

Крім того, граматичні особливості англійської мови, такі як артиклі, інфінітивні та дієприкметникові звороти, а також герундій, значно відрізняються від українських граматичних категорій. В українській мові відсутні артиклі, а також використовуються інші способи вираження пасивних та модальних конструкцій. Ці відмінності можуть ускладнювати переклад і вимагати від перекладачів творчого підходу для збереження смислу і стилістичних особливостей оригіналу.

Результати перекладацького аналізу виявили такі граматичні трансформації: внутрішній поділ (1,05%), транспозиції (5,2%), компресії (9,4%), декомпресії (15,7%), зміна структури речення (11,5%). Див. Рис. 2.2.

Рис. 2.2. Відсоткові співвідношення граматичних трансформацій

Почнемо аналіз з прикладів **внутрішнього поділу** (перетворення простого речення на складнопідрядне) можна побачити у наступному реченні:

«Today, I am announcing a significant new security assistance package **to provide** timely and critical aid to the Ukrainian military» [49].

«Сьогодні я оголошую про новий значний пакет сприяння у сфері безпеки, **який має на меті** своєчасну та критичну допомогу українським військовим» [10].

У цьому випадку в оригіналі маємо інфінітивну конструкцію в функції означення, а в перекладі – підрядне означальне.

Транспозиція (номіналізація) є ще одним важливим прийомом. Транспозиція часто є наслідком перекладу специфічних конструкцій англійської мови, таких як інфінітивні звороти і дієприкметники, потребують особливої уваги при перекладі, адже в українській мові часто відсутні прямі відповідники. Зокрема, у випадках, коли Байден використовує дієприкметникові конструкції для створення певного стилістичного ефекту або вираження тривалих дій, перекладачам слід адаптувати їх так, щоб зберегти емоційний та контекстуальний зміст. Наприклад:

«In the midst of a global pandemic, we **have been working tirelessly to support** our allies and partners» [19]

«Посеред глобальної пандемії ми **невтомно працюємо над підтримкою** наших союзників і партнерів» [12].

Інфінітив «to support» перетворюється в іменникове сполучення «над підтримкою», що зберігає смисловий акцент на безперервності і зусиллях, надаючи певну емоційну насиченість.

«We're providing **support to help and train and assist your security forces**, and we've relied on and rallied the rest of the world to Ukraine's cause» [50].

«Ми надаємо підтримку у **навчанні та допомозі** силам безпеки України. І ми об'єднали світ на підтримку України, і покладаємося на світ у цьому» [43].

Транспозиція, яка полягає в перетворенні дієслів «provide», «help», «train» та «assist» на іменники, використана для того, щоб зміст став більш зрозумілим та узгодженим з українським стилем мовлення, що дозволяє зберегти акцент на процесах підтримки і допомоги.

Ще одним з прикладів транспозиції є переклад заперечної дієслівної конструкції «will not hesitate» номінативною «без коливань». Оригінал має конструкцію з дієсловом, що вказує на майбутнє дію без вагань, а переклад передає це ж значення через іменникову конструкцію, яка підкреслює впевненість і рішучість. Такий підхід дозволяє зберегти не тільки зміст, але й емоційну тональність промови.

Нижче представлено приклад транспозиції, що полягає у зміні частин мови, яка відбувається через заміну інфінітивного означення номінативним:

«As Russia prepares to intensify its attack in the Donbas region, the United States will continue to provide Ukraine with **the capabilities to defend itself**» [50].

«Оскільки Росія готується посилити свій напад на Донбасі, США продовжать надавати Україні **засоби для захисту**» [43].

У цьому випадку номіналізація, тобто перетворення дієслова «defend» на іменник «захист», робить речення більш формальним і відповідним до української стилістики.

Приклад **компресії**, де текст скорочується для збереження основного змісту без втрати важливої інформації, можна побачити у наступному перекладі:

«Of course, we also discussed the **ongoing conflict** in Ukraine» [50].

Звісно, ми також обговорювали **конфлікт** в Україні» [43].

Тут перекладач зосереджує увагу на основній інформації, уникаючи зайвих деталей, відмовляючись від перекладу означення «ongoing».

Компресія використовується і в наступному реченні:

«Separatist forces are **organized, commanded and directed** by Moscow – by Moscow» [50].

«Сепаратисти **організовані** Москвою, і **керує** ними Москва!» [43].

Тут скорочено фразу для забезпечення динамічності та яскравості висловлювання, що відповідає стилю політичних промов.

Випадки компресії подекуди пов'язані з відтворенням конструкцій з герундієм:

«But as history tells us and shows, and as we know, Ukraine's leaders **proved incapable of delivering on** the promise of democratic revolution» [50].

«Але історія вчить нас і, як ми знаємо, українські лідери **не спромоглися виконати** обіцянки демократичної революції» [43].

Використання фрази «не спромоглися виконати обіцянки» передає розчарування і критичний настрій, що відображено в оригінальному тексті.

Декомпресія – протилежний процес, коли текст розширюється для кращого пояснення змісту. В аналізованому перекладі декомпресія, як і компресія, часто пов'язана з відтворенням інфінітивних конструкцій або конструкцій з герундієм. Наприклад:

«We're taking **steps to bolster** Europe's resilience to Russian coercive tactics» [50].

«Ми зараз вживаємо **заходів для того, щоб підтримати** здатність Європи протистояти російській тактиці залякування» [43].

Не можна не звернути увагу і на **зміну синтаксичної структури речення**, що забезпечує зрозумілість і точність, одночасно додаючи важливу інформацію Наприклад:

«The OSCE must be granted full, unencumbered access» [50].

«Має бути наданий повний і нічим не обмежений доступ для представників ОБСЄ» [43].

Наслідком транспозиції є зміна акцентів. Наприклад:

«Seventy years later **we went through** a second testing during the American Civil War, which nearly tore our still young country asunder» [49].

«70 років по тому **перед нами стояло** повторне випробування – американська Громадянська війна, яка майже розірвала на той час ще молоду країну» [43].

В оригіналі використано дієслово «went through», яке в оригіналі означає «проходити» або «переживати», що акцентує увагу на активній

позиції американців, їхній боротьбі. В українському перекладі маємо «випробування стояло перед кимось», що акцентує увагу на труднощах і викликах, які пережили Сполучені Штати.

Таким чином, отримані результати підкреслюють, що в перекладацькій практиці перекладу промов важливо використовувати різні стратегії перекладу для забезпечення точності, зрозумілості та відповідності оригінальному тексту. Це особливо важливо для політичних промов, де кожне слово має значення і впливає на сприйняття аудиторії.

Наостанок, розглянемо переклад **модальних конструкцій**, де важливо забезпечити відповідний рівень вираження можливості, необхідності або ймовірності, які виражені в англійській мові за допомогою модальних дієслів, таких як «can», «should», «might».

Промови американського президента Джо Байдена мають свою унікальну лексичну та граматичну структуру, що відрізняє їх від інших публічних виступів. Один з аспектів перекладу, який відіграє важливу роль у передачі точного значення та емоційного забарвлення, це відтворення модальних дієслів, зокрема «should». Це дієслово часто використовується для вираження рекомендацій, зобов'язань або етичних норм, і його точний переклад є критично важливим для збереження значення та настрою промови.

Аналіз перекладацьких рішень у промовах Джо Байдена демонструє широту та глибину прийомів, використаних для забезпечення точності та зрозумілості перекладу, зберігаючи при цьому емоційний тон та стилістичні особливості оригіналу. Ці прийоми адаптують зміст промов до культурного та мовного контексту української аудиторії.

Висновки за розділом 2

Розділ 2 аналізує переклад промов Джо Байдена на українську мову, розкриваючи ключові особливості його стилю та їхній вплив на процес

перекладу. Байденові промови вирізняються простотою та доступністю мови, частим використанням повторів, риторичних засобів та емоційною насиченістю. Ці характеристики, з одного боку, полегшують розуміння його виступів широкою аудиторією, але, з іншого боку, створюють певні виклики для перекладачів.

Переклад промов Джо Байдена потребує особливої уваги до деталей, таких як ритмічність, повторюваність та емоційний контекст, що додають значення і глибину його виступам. Використання різних перекладацьких стратегій, таких як калькування, транскрипція, конкретизація, генералізація, компресія та декомпресія, допомагають адаптувати тексти до української мови, зберігаючи при цьому зміст і стиль оригіналу. Контекстуальна заміна та логізація також є важливими прийомами, які дозволяють зберегти смислове навантаження та культурну специфіку оригінальних текстів.

Особливе місце у перекладі промов Джо Байдена займає правильна передача риторичних фігур та стилістичних прийомів, що додають промова емоційної глибини і підкреслюють ключові ідеї. Перекладачам необхідно ретельно підбирати слова і конструкції, щоб зберегти тональність і намір оратора, не втрачаючи при цьому аутентичності і точності.

В цілому, переклад промов Джо Байдена українською мовою є складним і багатогранним процесом, який вимагає від перекладачів високої майстерності, гнучкості та глибокого розуміння як мови оригіналу, так і цільової аудиторії. Успішний переклад цих промов забезпечує не тільки збереження змісту та стилю, але й дозволяє передати унікальну манеру виступів Байдена, сприяючи ефективній комунікації та впливу на слухачів.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Проведене дослідження перекладу політичних промов дозволяє зробити кілька ключових висновків, які є важливими як для теоретичної, так і для практичної галузі перекладознавства. У процесі аналізу було виявлено низку важливих аспектів, що впливають на якість перекладу політичного дискурсу та ефективність комунікації між різними культурами.

По-перше, політичні промови є унікальним жанром мовлення, який поєднує в собі риторичні, стилістичні та прагматичні елементи, що ускладнює їх переклад. Для забезпечення адекватного перекладу необхідно глибоке розуміння не лише мовних аспектів, але й культурного контексту, в якому ці промови виголошуються. Від перекладача вимагається врахування політичної та соціальної кон'юнктури, а також аудиторії, на яку спрямована промова. Це підвищує роль перекладача як культурного медіатора, що має забезпечити збереження змісту, емоційного забарвлення та впливу оригінального тексту.

По-друге, дослідження показало, що лексико-граматичні особливості політичних промов, такі як використання метафор, алюзій, евфемізмів та риторичних запитань, можуть значно змінювати їхній переклад залежно від контексту. Це потребує від перекладача не лише високої мовної компетенції, але й розуміння риторичних стратегій, які використовуються в політичному дискурсі. Важливим аспектом тут є збереження прагматичного ефекту промови, тобто здатності впливати на аудиторію, переконувати її в певних ідеях або мотивах.

По-третє, наше дослідження підкреслює значення стратегічного вибору підходів до перекладу, зокрема застосування перекладацьких трансформацій, таких як перестановка, заміна, додавання та вилучення. Ці трансформації дозволяють адаптувати оригінальний текст до специфіки мови перекладу та культурного контексту, зберігаючи при цьому основний зміст і риторичний вплив. Важливо зазначити, що ці трансформації повинні використовуватися з

обережністю, щоб уникнути викривлення або спрощення оригінального змісту.

Нарешті, аналіз політичних промов, зокрема, промов Джо Байдена, продемонстрував, що ефективний переклад вимагає не лише технічної майстерності, але й глибокого розуміння політичної ситуації, контексту промови та її цільової аудиторії. Від цього залежить, чи буде переклад адекватним та чи зможе він досягти поставленої мети – вплинути на аудиторію, створити потрібний емоційний настрій та переконати в правильності політичного курсу.

Таким чином, проведене дослідження засвідчило, що переклад політичних промов – це складний і багатогранний процес, який вимагає не лише глибоких знань мовних та риторичних стратегій, але й врахування політичного контексту і культурних особливостей цільової аудиторії. Результати цього дослідження можуть стати основою для подальшого вивчення та вдосконалення практики перекладу політичного дискурсу в міжкультурному контексті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексієвець О. Англомовний політичний дискурс: особливості просодичної організації. *Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини*. Тернопіль, 2015. № 15. С. 308–312.
2. Белова А. Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна філологія*. 2002. № 32. С. 11–14.
3. Білавич Г. Основи риторики і красномовства: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2020. 211с. URL: [http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8878/1/білавич%20г._основи%20ораторського%20мистецтва%20\(2\).pdf](http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8878/1/білавич%20г._основи%20ораторського%20мистецтва%20(2).pdf) (дата звернення: 10.09.2024).
4. Виступ Віце-президента США Джо Байдена у Верховній Раді Україну URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/remarks-vice-president-joe-biden-ukrainian-rada-uk/> (дата звернення: 10.09.2024)
5. Виступи Віце-президента США Джо Байдена та Президента України Петра Порошенка на двосторонній зустрічі. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/remarks-vice-president-joe-biden-ukrainian-president-petro-poroshenko-bilateral-meeting-uk/>(дата звернення: 10.09.2024)
6. Гавриленко В. М., Тітарова Д. Ю. Лінгвостилістичні особливості політичних промов Уїнстона Черчилля. *Молодий вчений*. Одеса, 2017. № 4(44). С. 132–136.
7. Жмаєва Н. До питання стратегій перекладу політичних промов. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Лінгвістичні науки: зб. наук. праць*. Одеса, 2022. № 34. С. 28–37.
8. Заява Президента Джо Байдена з нагоди Всесвітнього дня свободи преси 2023 року. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-from-president->

joe-biden-on-the-occasion-of-world-press-freedom-day-2023/ (дата звернення: 10.09.2024).

9. Заява Президента Байдена з нагоди Дня Незалежності України. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-from-president-joe-biden-on-ukraine-independence-day/> (дата звернення: 10.09.2024).

11. Заява Президента Джо Байдена про вшанування пам'яті жертв Голодомору. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-by-president-joe-biden-on-remembering-the-holodomor/> (дата звернення: 10.09.2024).

12. Заява Президента Джо Байдена про голосування в ООН щодо виключення Росії з Ради з прав людини. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-of-president-joe-biden-on-the-un-vote-suspending-russia-from-the-human-rights-council/> (дата звернення: 10.09.2024).

13. Заява Президента Джозефа Байдена про додаткову безпекову допомогу Україні. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-by-president-joe-biden-on-additional-security-assistance-to-ukraine/> (дата звернення: 10.09.2024).

14. Заява Президента Джозефа Байдена про підтримку України та розмову з Президентом України Зеленським. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-by-president-joe-biden-on-support-for-ukraine-and-call-with-president-zelenskyu-of-ukraine/> (дата звернення: 10.09.2024).

15. Заява Президента Джо Байдена про поїздку до Києва, Україна. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-from-president-joe-biden-on-travel-to-kyiv-ukraine/> (дата звернення: 10.09.2024).

16. Заява Президента Джо Байдена про розмову з Президентом Зеленським та додаткову безпекову допомогу Україні. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-by-president-joe-biden-on-call-with-president-zelenskyu-and-additional-security-assistance-to-ukraine/> (дата звернення: 10.09.2024).

17. Заява Президента Джо Байдена та першої леді Джилл Байден щодо аварії гелікоптера в Україні. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-of->

president-joe-biden-and-first-lady-jill-biden-on-helicopter-crash-in-ukraine/ (дата звернення: 10.09.2024)

18. Заява Президента Байдена щодо голосування Генеральної Асамблеї ООН, яке засуджує незаконні спроби Росії анексувати українську територію. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/statement-of-president-joe-biden-on-the-united-nations-general-assembly-vote-condemning-russias-illegal-attempts-to-annex-ukrainian-territory/> (дата звернення: 10.09.2024).

19. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

20. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ : Вища школа, 1982. 263 с.

21. Крапива Ю. В., Крікун Д. А. Політична промова як різновид політичної комунікації. *Закарпатські філологічні студії: науковий журнал*. Ужгород, 2019. № 2(11). С. 42–45.

22. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту: навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Ленвіт, 2012. 203 с.

23. Мацько Л. І. Лінгвістична риторика. *Наука і сучасність: зб. наук. праць*. Київ : Логос, 1999. С. 3–16.

24. Нагорська Т. Структура текстів політичних промов У. Черчіля: лінгвориторичний підхід. *Домашня сторінка*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55136/20-Nagorska.pdf?sequence=1> (дата звернення: 10.09.2024).

26. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2011. 136 с.

27. Падалка О. В. Політична промова та її просодичні характеристики. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. Луцьк, 2012. № 6. С. 66–69.

28. Прокопенко А. В. Інтерв'ю в передвиборчому американському дискурсі: структурно-семантичний та комунікативно-прагматичний аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец.: 10.02.04 – германські мови, Донецьк, 2013. 20 с.

29. Прокопенко А. В., Дворник Н. Стилiстичнi засоби синтаксису в полiтичному дискурсі (на матерiалі англiомовних теледебатiв). *Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства: матеріали Всеукр. наук. конф. Викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 23-24 квітня 2015 р.* Суми: Сумський державний університет, 2015. С. 9–11.

30. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі: монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.

31. Самойлова І. В., Подвойська О. В. Лексичні особливості політичних промов. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки.* Ніжин, 2016. № 1. С. 235–238.

32. Фоменко О. С. Лінгвістичний аналіз сучасного політичного дискурсу США (90-ті роки ХХ століття): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 1998. 195 с.

33. Шевченко Л. І., Дергач Д. В., Сизонов Д. Ю. *Медіалінгвістика: словник термінів та понять.* Київ : ВПЦ «Київський університет», 2014. 380 с.

34. Barcelona A. Metaphor and metonymy at the crossroads: A cognitive perspective. Berlin & New York : Mouton de Gruyter, 2000. 356 p.

35. Barkema H. Idiomaticity and terminology: A multi-dimensional descriptive model. *Studia Linguistica.* 1996. Vol. 50. № 2. P. 125–160. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9582.1996.tb00347.x> (дата звернення: 23.08.2024)

36. Beaugrande R. de, Dressler W. U. Introduction to text linguistics. London, New York : Longman, 1981. 200 p.

37. Bell D. V. J. Negotiation in the workplace: The view from a political linguist. *The discourse of negotiation: Studies of language in the workplace* / ed. by A. Firth. Oxford : Pergamon, 1995. P. 41–60.

38. Biden announces American Rescue Plan and Build Back Better Recovery Plan. *The Cincinnati Herald*. URL: <https://thecincinnatiherald.com/2021/01/15/biden-announces-american-rescue-plan-and-build-back-better-recovery-plan/> (дата звернення: 10.09.2024).

39. Chavez N. Biden continues push to put racial equity at the forefront. *CNN*. URL: <https://www.cnn.com/2021/01/26/us/biden-equity-day-housing-asian-americans/index.html> (дата звернення: 10.09.2024).

40. Collinson S. New Biden gaffe raises question of truth in Trump's post-fact era. *CNN Politics*. URL: <https://edition.cnn.com/2019/08/30/politics/joe-biden-donald-trump-truth-2020-campaign/index.html> (дата звернення: 10.09.2024).

41. Knott M. Donald Trump says Joe Biden will be the 'destroyer of American greatness'. *The Sydney Morning Herald*. URL: <https://www.smh.com.au/world/north-america/donald-trump-says-joe-biden-will-be-the-destroyer-of-american-greatness-20200828-p55q88.html> (дата звернення: 10.09.2024).

42. McLaughlin K., Sheffey A. Biden says 'it turns out capitalism is alive and very well'. *Business Insider*. URL: <https://www.businessinsider.com/biden-says-capitalism-is-alive-economic-recovery-speech-2021-7> (дата звернення: 10.09.2024).

43. Park M. Y. Listen to Winston Churchill's 'We Shall Fight on the Beaches' Speech. *History Net*. URL: <https://www.historynet.com/winston-churchill-dunkirk-speech/> (дата звернення: 10.09.2024).

44. Remarks by Vice President Joe Biden and Ukrainian President Petro Poroshenko at a bilateral meeting / U.S. Embassy Kyiv. 7 December, 2015. URL: <https://ua.usembassy.gov/remarks-vice-president-joe-biden-ukrainian-president-petro-poroshenko-bilateral-meeting/> (дата звернення: 11 вересня 2024 р.).

45. Remarks by President Biden in press conference. *Technical Difficulties*. URL: <https://china.usembassy-china.org.cn/remarks-by-president-biden-in-press-conference-2/> (дата звернення: 10.09.2024).

46. Remarks by the Vice President to the Ukrainian Rada in Kyiv, Ukraine. The American Presidency Project. *The American Presidency Project*. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-the-vice-president-the-ukrainian-rada-kyiv-ukraine> (дата звернення: 10.09.2024).

47. Remarks by Vice President Joe Biden to the Ukrainian Rada URL: <https://ua.usembassy.gov/remarks-vice-president-joe-biden-ukrainian-rada>(дата звернення: 10.09.2024).

48. Smith D. Biden offers a message of resilience in America's 'winter of peril'. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2021/jan/20/biden-speech-inauguration-address-sketch> (дата звернення: 10.09.2024).

49. Statement of President Joe Biden and First Lady Jill Biden on helicopter crash in Ukraine. URL: <https://ua.usembassy.gov/statement-of-president-joe-biden-and-first-lady-jill-biden-on-helicopter-crash-in-ukraine/> (дата звернення: 10.09.2024).

50. Statement by President Joe Biden on additional security assistance to Ukraine. URL: <https://ua.usembassy.gov/statement-by-president-joe-biden-on-additional-security-assistance-to-ukraine/> (дата звернення: 10.09.2024).

51. Statement by President Joe Biden on call with President Zelenskyu and additional security assistance to Ukraine <https://ua.usembassy.gov/statement-by-president-joe-biden-on-call-with-president-zelenskyu-and-additional-security-assistance-to-ukraine/> (дата звернення: 10.09.2024).

52. Statement by President Joe Biden on remembering the holodomor. URL:<https://ua.usembassy.gov/statement-by-president-joe-biden-on-remembering-the-holodomor/> (дата звернення: 10.09.2024).

53. Statement by President Joe Biden on support for Ukraine and call with President Zelenskyu of Ukraine. 15 June, 2022. URL: <https://ua.usembassy.gov/statement-by-president-joe-biden-on-support-for-ukraine-and-call-with-president-zelenskyu-of-ukraine/> (дата звернення: 11.09.2024).

54. Statement from President Joe Biden on the occasion of World Press Freedom Day 2023. URL: <https://ru.usembassy.gov/statement-from-president-joe-biden-on-the-occasion-of-world-press-freedom-day-2023/> (дата звернення: 10.09.2024).

55. Statement from President Joe Biden on travel to Kyiv, Ukraine. URL: <https://ua.usembassy.gov/statement-from-president-joe-biden-on-travel-to-kyiv-ukraine/> (дата звернення: 10.09.2024).

56. Statement from President Joe Biden on Ukraine Independence Day <https://ua.usembassy.gov/statement-from-president-joe-biden-on-ukraine-independence-day/> (дата звернення: 10.09.2024).

57. Statement of President Joe Biden on the United Nations General Assembly vote condemning Russia's illegal attempts to annex Ukrainian territory. URL: <https://ua.usembassy.gov/statement-of-president-joe-biden-on-the-united-nations-general-assembly-vote-condemning-russias-illegal-attempts-to-annex-ukrainian-territory/> (дата звернення: 10.09.2024).

58. Statement of President Joe Biden on the UN Vote suspending Russia from the Human Rights Council. URL: <https://ua.usembassy.gov/statement-of-president-joe-biden-on-the-un-vote-suspending-russia-from-the-human-rights-council/> (дата звернення: 10.09.2024).

59. The United States after 1783: An American or a British Empire? *Brill*. URL: https://brill.com/view/journals/arwh/10/2/article-p205_9.xml (дата звернення: 10.09.2024).

60. TIME. Joe Biden: 'Poor kids are just as bright' as white kids at Event for Asian & Hispanic voters | TIME, 2019. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=idpevmeoK1A> (дата звернення: 10.09.2024).

SUMMARY

The Master's Thesis titled «Translation of Political Speeches: The Case of Joe Biden's Speeches» explores the complexities of translating political speeches, specifically focusing on English-to-Ukrainian translations of Joe Biden's addresses. The research is motivated by the importance of political speeches in shaping public opinion and influencing political decisions, especially in democratic societies where speeches play a key role in election campaigns and political strategies.

The thesis sets out to identify the patterns and challenges of translating English political speeches into Ukrainian. The research objectives include:

1. Classification and analysis of political speeches and their distinctive features.
2. Examination of the structure and style of Joe Biden's speeches.
3. Analysis of the lexical and grammatical challenges encountered in translation.
4. Identification of the key translation methods and techniques used to adapt Biden's speeches to the Ukrainian language.

The research utilizes a variety of methods, including linguistic analysis, structural-semantic analysis, and translation studies approaches, with a focus on translation transformations such as lexical and grammatical shifts. The study draws on examples from Biden's speeches related to Ukraine, which are publicly available on the website of the U.S. Embassy in Ukraine.

The scientific novelty of the research lies in the in-depth examination of translation transformations applied in rendering political rhetoric, emphasizing how translators preserve the oratorical techniques of the original speeches in the target language. The thesis contributes to translation studies by expanding the understanding of political text translation and the methods used to convey political messages across cultures.

The practical significance of the research is its potential use in refining translation practices, particularly in retaining the rhetorical impact and

communicative goals of political speeches. The findings can assist professional translators, educators, students, and linguists working in the field of public speaking and political discourse.

The research findings have been presented at the III Student Scientific Conference on Translation Studies, and an article based on the thesis is being prepared for publication.

The structure of the thesis includes an introduction, two chapters with conclusions, and a general conclusion. The work consists of 59 pages, with a bibliography of 60 sources, including 29 in English.